

Dr hab. Monika Bogucka- Felczak, Prof. UŁ

Katedra Prawa Finansowego WPIA

Recenzja rozprawy habilitacyjnej pt.: „*Publicznoprawne kary pieniężne o charakterze prewencyjnym stanowiące źródło dochodów budżetu państwa*”, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022, ISBN: 978-83-8291-387-3, ss. 636. oraz innej istotnej aktywności naukowej Pana dr Wojciecha Bożka.

I. Recenzja rozprawy habilitacyjnej

Monografia stanowi interesujące studium dotyczące konstrukcji, charakteru prawnego i znaczenia fiskalnego publicznoprawnych kar pieniężnych na tle innych dochodów budżetu państwa.

Autor w sposób ciekawy przedstawił pojęcie, ewolucję, rodzaje, funkcje publicznoprawnych kar pieniężnych stanowiących źródło dochodów budżetu państwa oraz znamiona czynów zagrożonych tymi karami i wreszcie katalog podmiotów uprawnionych do ich wymiaru.

Wybór problematyki badawczej przez Autora należy ocenić jednoznacznie pozytywnie, jako, że w literaturze prawa finansowego nie doczekała się aż tak wnikliwej analizy, zwłaszcza gdy chodzi o charakter prawny i uzasadnienie aksjologiczne nakładania publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, wpływających do budżetu państwa. Nadto, przedmiot badań prowadzonych w ramach recenzowanej monografii uznać należy za niezwykle aktualny w związku z rosnącym znaczeniem tych kar dla budżetu państwa, jak i poszerzaniem się ich katalogu.

Zasadniczym celem pracy Autor uczynił „ustalenie statusu finansowoprawnego publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym stanowiących

źródło dochodów budżetu państwa” czyli „ukazanie istoty publicznoprawnych kar pieniężnych in genere, ich cech charakterystycznych, tj. cech immanentnie związanych z tym rodzajem sankcji prawnej, a wyróżniających je od innych źródeł dochodów budżetu państwa”.

Osiągnięciu głównego zamierzenia badawczego Autora posłużyło sformułowanie celów szczegółowych, do których zaliczono:

- *uporządkowanie wieloaspektowych zagadnień dotyczących niezdefiniowanego w ustawie pojęcia sankcji i kary w różnych gałęziach prawa, w tym z perspektywy finansowoprawnej;*
- *ustalenie i omówienie elementów struktury publicznoprawnej kary pieniężnej o charakterze prewencyjnym, jej rodzajów z uwzględnieniem różnych kryteriów podziału, a także funkcji, które mogły być realizowane z różnym natężeniem przez poszczególne kary pieniężne;*
- *wykazanie złożoności rozwiązań prawnych dotyczących przesłanek wymiaru publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym i ustalenie, czy rozwiązania te korelują z podstawami aksjologicznymi aktów prawnych; - scharakteryzowanie przedmiotowych znamion czynów bezprawnych, z którymi wiązał się obowiązek albo możliwość wymierzenia publicznoprawnej kary pieniężnej, wyszczególnienie i scharakteryzowanie organów zaangażowanych w procesy dotyczące gromadzenia wpływów budżetu państwa z badanych kar, jak i szerokiego zakresu podmiotów ukaranych, od których te kary są pobierane; - ustalenie międzynarodowego charakteru kar pieniężnych, tj. ich istnienia, specyfiki, funkcjonowania jako instrumentów normatywnych w wybranych porządkach prawnych państw europejskich, a także ich wieloaspektowego zastosowania w różnych sferach aktywności publicznej w tych państwach.*

Właściwym zabiegiem metodologicznym było skorelowanie z celami badawczymi hipotez badawczych. Część z nich wybrzmiała jako twierdzenie lub przypuszczenie, część przybrała formę pytań badawczych lub nakreślenia problemów do rozwiązania w ramach prowadzonych badań.

W tym kontekście zauważyć należy, iż hipoteza to inaczej przypuszczenie, niepewna wypowiedź, założenie badawcze, które ma na celu wyjaśnić określone zdarzenia i fakty lub przewidywać wystąpienie nowych, są stawiane dla odkrycia pewnych praw i uogólnień.¹ Częstym zabiegiem, stosowanym w ramach analiz badawczych, jest ich oparcie na pytaniach badawczych, nie zaś na szczegółowych tezach, czy hipotezach. Autor stwierdza, co prawda, że:

„Postawione hipotezy badawcze wsparto kilkoma pytaniami, służącymi ich potwierdzeniu lub nie”, jednak w moim przekonaniu rozróżnienie tych dwóch elementów założeń metodologicznych sprzyjałoby większej przejrzystości określenia zamierzeń badawczych Autora. Postulowane modyfikacje w zakresie ujęcia założeń metodologicznych pracy, nie zmieniają faktu, że problemy, które Autor uznał za wyznaczające kierunek analiz zostały wybrane prawidłowo i słusznie podkreślono ich znaczenie dla osiągnięcia celu badań.

Tak sformułowane założenia badawcze wyraźnie zakreślają przedmiot badań.

Co warte podkreślenia, w monografii wyraźny jest związek pomiędzy systematyką i kolejnością poszczególnych rozdziałów, ich treścią, tezą pracy i zakresem poruszanej problematyki, treścią poszczególnych rozdziałów, a wnioskami końcowymi. Taki układ opracowania zasługuje na wysoka ocenę w aspekcie metodologicznym.

¹ H. Witczak, *Problemy i twierdzenia naukowe*, [w:] *Podstawy metodologiczne prac doktorskich*, M. Sławińska, H. Witczak (red. nauk.), PWE, Warszawa, 2012, s. 81–89.

W pracy poprawnie dobrano i wykorzystano metody badawcze, tj.:

-
- dogmatycznoprawną - jej wybór jest oczywisty, z punktu widzenia tematu monografii,
 - historycznoprawną, co pozwoliło Autorowi na przedstawienie ewolucji rozwiązań prawnych w zakresie publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym,
 - komparatystyczną, co umożliwiło prezentację unormowań dotyczących publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, obowiązujących w wybranych państwach i porównanie ich z polskimi rozwiązaniami.

Uzupełniając Autor zastosował metodę analityczną, związaną z badaniami statystycznymi, co posłużyło wskazaniu fiskalnego znaczenia tych kar w wybranym okresie oraz krytyczną oceną dorobku piśmiennictwa.

Na wysoką ocenę zasługuje uwzględnienie przez Autora właściwie dobranej i szeroko wykorzystanej literatury. Prezentacja wypowiedzi przedstawicieli nauki prawa finansowego nie sprowadza się jednak jedynie do ich wskazania, Autor w sposób dojrzały z nimi polemizuje i poprawnie uzasadnia własne oceny badanej przez niego problematyki.

Prowadzone przez Autora analizy dogmatyczne, jak i teoretyczne odznaczają wysoki poziom. Świadczą one nie tylko o rozległej wiedzy Autora na temat badanej problematyki, ale i o jego dojrzałości badawczej. Z całą pewnością Autor udowodnił trafność sformułowanych hipotez i zrealizował postawione przed sobą cele.

Dokonując oceny struktury pracy, należy podnieść, że na pozytywną ocenę zasługuje czytelnie sporządzony spis treści dysertacji oraz jej układ – pięciu następujących po sobie rozdziałów, zaopatrzonych w stosowane w tego typu opracowaniach: Uwagi wstępne i Uwagi końcowe.

Kompozycja opracowania jest przemyślana, logiczna i spójna.

Wprowadzenie do monografii zawiera określenie wszystkich koniecznych elementów tej części pracy, tj. uzasadnienie wyboru problematyki badawczej, określenie przedmiotu i celu badań, postawienie hipotez badawczych, omówienie metod badawczych i struktury opracowania.

Rozdział I monografii ma charakter teoretyczny, definicyjny i stanowi wprowadzenie do zasadniczej części opracowania. Autor słusznie wyszedł z założenia, że określenie istoty i charakteru prawnego publicznoprawnych kar pieniężnych zasadnym jest uprzednie zdefiniowanie takich pojęć, jak sankcja, odpowiedzialność, w tym z perspektywy prawa finansowego i administracyjnego. W tej części opracowania przedstawiono również ewolucję rozwiązań normatywnych. Przeprowadzone w ramach tej części pracy analizy pozwoliły Autorowi na uznanie, że publicznoprawna kara pieniężna o charakterze finansowym jest należnością niedaninową, należącą do sankcji finansowych, nakładaną w formie władczego rozstrzygnięcia podmiotu administrującego za konkretne i bezprawne stany przeszłe. Kara ta nie jest oparta na stosunku publicznoprawnym, nakazującym określonym podmiotom świadczenia pieniężne na rzecz państwa lecz jest następstwem zaistniałego bezprawia, a skutkiem jej zastosowania jest pogorszenie sytuacji prawnej ukaranego podmiotu. W obliczu tych ustaleń, słusznie przyjęto, że publicznoprawne kary pieniężne nie stanowią należności o których mowa w art.

3 pkt 8 Ordynacji podatkowej, bo ich źródłem nie mogą być czyny niedozwolone. Są to jednak niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, o których mowa w art. 60 ustawy o finansach publicznych. Dla mnie szczególnie interesujące okazały się rozważania Autora, zamieszczone w tej części monografii, a dotyczące aksjologicznych podstaw funkcjonowania analizowanych kar, co nie tylko pozwoliło na określenie ich celów, ale również na właściwe zakwalifikowanie ich do kategorii należności wskazanych w art. 5 i 60 ustawy o finansach publicznych.

Rozdział II opracowania przedstawia strukturę, funkcje i rodzaje publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym stanowiących dochód budżetu państwa. Wiele pracy wymagało od Autora wyodrębnienie rodzajów i przykładów publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, zwłaszcza wobec faktu, że nie ma prawnej definicji tego pojęcia, jak również, że występują one w licznych aktach, należących tak do prawa prywatnego, jak i publicznego. Dodatkowych analiz wymagało także zbadanie fiskalnego znaczenia tych kar w przyjętym przez Autora okresie.

Rozważania dotyczące funkcji publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, doprowadziły Autora do wniosku, iż ustawodawcę cechuje brak konsekwencji w zakresie *ratio legis* stanowienie tego rodzaju sankcji, jako, że niejednokrotnie przypisuje im znaczenie fiskalne, podczas gdy, jak słusznie Autor dostrzega, głównym celem ich wprowadzania winien być cel prewencyjno-represyjny. Pewne deficyty wykazują wnioski płynące z badania struktury publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym.

Polegają one, nie tyle na braku takich wniosków, co na sposobie ich artykułowania, a ściślej rzecz biorąc, wyraźnego wskazania dlaczego uznane przez Autora rodzaje publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, wzięwszy pod uwagę elementy ich struktury, w ogóle za sankcje uznać należy.

W rozdziale III monografii Autor przedstawił przesłanki wymiaru, poboru oraz egzekucję publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym. Odrębnym zagadnieniem, w tej części monografii, Autor uczynił odpowiednie stosowanie przepisów innych ustaw, tj. przede wszystkim Kodeksu postępowania administracyjnego, Ordynacji podatkowej do publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym. Rozważania w tym zakresie doprowadziły Autora do wniosku o konieczności ujednoczenia budzących wątpliwości uregulowań ustawowych, dotyczących odpowiedniego stosowania do niektórych administracyjnych kar pieniężnych przepisów Ordynacji podatkowej poprzez albo uchylenie właściwych przepisów ustaw szczegółowych, albo ich zmianę. W ten sposób, zdaniem Autora, zrealizowano by postulat systemowej zgodności rozwiązań prawnych dotyczących tych samych kategorii niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym. Zgodnie z regułą ustanowioną w art. 67 ust. 2 ustawy o finansach publicznych zastosowanie powinny mieć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Powyższy wniosek Autora jest poprawnie uzasadniony i przekonujący.

W rozdziale IV recenzowanej publikacji Autor wskazał organy i podmioty właściwe w sprawach wymiaru w sprawach publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, stanowiących źródło dochodów budżetu państwa oraz zakres podmiotowy i przedmiotowy czynów bezprawnych związanych z tymi karami. Ujęcie w jednym rozdziale monografii tych dwóch zagadnień znajduje pewne uzasadnienie, jako, że zakres podmiotowy i przedmiotowy czynów bezprawnych z publicznoprawnymi wiązanych z karami pieniężnymi o charakterze prewencyjnym wpływa na właściwość organów i podmiotów w sprawach wymiaru tych kar. W moim przekonaniu zagadnienie zakresu podmiotowego i przedmiotowego czynów bezprawnych wykazuje ścisły związek ze strukturą tych kar, stąd być może zamieszczenie rozważań w

rozdziale II monografii byłoby bardziej wskazane. W podsumowaniu tej części monografii autor, przyjmując za punkt wyjścia dokonanych ocen względy aksjologiczne, wskazuje prawidłowo wady i zalety sytuacji polegającej na tym, że jednostki, inne niż państwowe jednostki budżetowe, nakładające niektóre kary pieniężne, nie są beneficjentami wpływów z tych kar. Autor słusznie dostrzega także pewne niedoskonałości rozwiązania polegającego na powierzeniu nakładania analizowanych kar organom państwowych jednostek budżetowych.; słusznie dostrzega, że te mogą przy podejmowania decyzji o nałożeniu kary i jej wymiarze kierować się chęcią uniknięcia odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, nie zaś oceną stanu faktycznego, co z kolei, jak słusznie Autor zauważa, prowadzić może do pominięcia założonych funkcji tych kar.

Niezwykle interesujące rozważania zawarł Autor w rozdziale V monografii, który koncentruje się na omówieniu rozwiązań prawnych dotyczących kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym w wybranych państwach i ogólnym ich porównaniu z rozwiązaniami stosowanymi przez naszego ustawodawcę.. Badania przeprowadzone przez Autora doprowadziły do wyodrębnienia kilku systemów, tj.:

- takich, w których skodyfikowano system stosowania sankcji administracyjnych i wyraźnie odróżniono on sankcji karnych,
- takich, w których regulacje dotyczące kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym są rozproszone, choć możliwym jest ich wyodrębnienie od sankcji karnych, ze względu na ich cechy
- takich, w których nie oddzielono sankcji administracyjnych od sankcji karnych.

W opinii Autora, tak duża różnorodność rozwiązań dotyczących kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym, obowiązujących w państwach europejskich domaga się interwencji prawodawcy unijnego, co, jak zauważa Habilitant, może być trudne, ze względu na specyfikę i tradycje prawne poszczególnych krajów.

Monografię wieńczą „Wnioski”, będące udanym podsumowaniem przeprowadzonych badań, konkluzji z nich płynących i postulatów pod adresem ustawodawcy.

Badania przeprowadzone przez Autora mają charakter porządkujący problematykę publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym.

Wielość, różnorodność i rozproszenie regulacji dotyczącej tej kwestii powodowały, że odkodowanie cech istotnych tych kar, pozwalających na odróżnienie ich od innych sankcji prawnych było bardzo trudne. Autorowi udało się prawidłowo ustalić cele i funkcje tych sankcji, wskazać zasady kształtowania ich normatywnej konstrukcji, wysokości oraz sposobu wymiaru i poboru. W ten sposób powstała kompletna monografia na temat instytucji, której istota nie została wcześniej zbadana w literaturze prawa w takim zakresie, jak uczynił to Autor.

W moim przekonaniu Autor słusznie postuluje by konstrukcja normatywna publicznoprawnych kar pieniężnych o charakterze prewencyjnym stanowiących źródło dochodów budżetu państwa odzwierciedlała ich prewencyjno- represyjne funkcje. Należy podzielić pogląd o ubocznym znaczeniu funkcji fiskalnej tych kar za czym przemawiają względy ustrojowe. Uznanie ich fiskalnego znaczenia jako wiodącego, oznaczałoby przyjęcie, że tak jak inne daniny służą stałemu utrzymywaniu państwa, czyli przyjęcie założenia o tym, iż obywatele w sposób stały gotowi są popełniać czyny zagrożone sankcją. Stanowiąc dolegliwość finansową, ingerencję w prawo własności, publicznoprawne kary pieniężne o

charakterze prewencyjnym winna charakteryzować, jak wskazał Autor, przejrzystość aksjologiczna. Oznacza to, że kształtując te kary ustawodawca winien kierować się takimi wartościami, jak: sprawiedliwość równość, wolność oraz, gdy chodzi o ich wysokość – proporcjonalność.

Słusznie również, w mojej ocenie, Autor postuluje uporządkowanie regulacji ustawy o finansach publicznych, stanowiącej podstawy gromadzenia dochodów z tego źródła. Na aprobatę zasługuje również postulat Autora, o określeniu w ramach tej ustawy charakteru prawnego wpływów z publicznoprawnych kar pieniężnych, stanowiących dochód budżetu państwa, co posłużyłoby wskazaniu ich cech istotnie odróżniających od wpływów z sankcji karnych.

Wreszcie, nie można nie podzielić postulatu Autora, o konieczności zapewnienia systemowej spójności odpowiedniego stosowania do administracyjnych kar pieniężnych przepisów KPA.

II. Ocena innej istotnej aktywności naukowej Pana dr Wojciecha Bożka

Pozostały dorobek Pana dr Wojciecha Bożka jest imponujący.

Na wstępie oceny pozostałego dorobku naukowego Pana Doktora zauważyć systematyczną aktywność Habilitanta; od momentu uzyskania stopnia doktora w sposób nieprzerwany Pan Wojciech Bożek aktywnie uczestniczył w konferencjach i publikował wyniki swoich badań.

Doktor Wojciech Bożek wyodrębnił pięć głównych nurtów w ramach swojej aktywności badawczej, tj.:

1/ Stabilność i bezpieczeństwo sektora finansów publicznych i zadłużenie publiczne

2/ Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

- 3/ Poręczenia i gwarancje udzielane przez Skarb Państwa i niektóre osoby prawne
- 4/ Środki publiczne- procesy ich gromadzenia i rozdysponowywania
- 5/ Wybrane problemy prawa ze szczególnym uwzględnieniem prawa rynku finansowego.

By kierunek badań mógł być uznany za nurt badawczy konieczne jest jego potwierdzenie go co najmniej kilkoma publikacjami. Analiza dorobku naukowego Habilitanta przekonuje o spełnieniu tego warunku.

Cztery pierwsze nurty badawcze, stanowią najbardziej obszerną część dorobku i koncentrują się na szeroko pojętym prawie budżetowym. Analiza publikacji Habilitanta, zaliczonych do pierwszego nurtu, świadczy o umiejętności wyszukiwania aktualnych problemów badawczych, o czym świadczą publikacje dotyczące stabilności finansów publicznych w okresie pandemii Covid- 19.

W ramach publikacji wypełniających ten nurt badawczy Autor wykazał także dużą znajomość prawa ustrojowego.

Dla mnie osobiście bardzo interesująca okazała się problematyka podjęta przez Habilitanta w ramach drugiego z wyodrębnionych nurtów badawczych, a dotycząca odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w ujęciu teoretyczno-prawnym oraz rozwiązań systemowych w obszarze tej odpowiedzialności. Za szczególnie cenne w ramach tego obszaru zainteresowań Pana Doktora uznaję:

1. Uznanie administracyjne w rozstrzygnięciach organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, (w:) M. Smaga, M. Winiarz (red.), Dyscyplina finansów publicznych. Doktryna, orzecznictwo, praktyka, C.H. Beck, Warszawa 2015, ISBN: 83-88730-20-7, s. 62-76.

2. Obowiązek działania na rzecz zapewnienia jednolitego stosowania przepisów ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w kontekście niedookreślonego charakteru zasad wymiaru kar za jej naruszenie, *Acta Iuris Stetinensis* 2017, nr 1 (17), DOI:10.18276/ais.2017.17-08, s. 93-108.

(współaut. Kowalewska Ewa).

3. Zwroty niedookreślone (nieostre) w tekście aktu prawnego na przykładzie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – analiza wybranych zagadnień, (w:) J. M. Salachna, K. Stelmaszczyk, A. Babczuk (red.), *Dyscyplina finansów publicznych. Aktualne problemy w systemie odpowiedzialności*, Wolters Kluwer, Warszawa 2020, ISBN: 978-838187-741-1, s. 32-49.

4. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w Polsce na tle rozwiązań przyjętych we Francji, w Niemczech i Wielkiej Brytanii, (w:) E. Małuszyńska, G. Mazur, P. Idczak (red.), *Unia Europejska wobec wyzwań przyszłości. Aspekty prawne, finansowe i handlowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2015, ISBN: 978-83-7417857-0, ISBN: 978-83-7417-859-4, s. 146-158.

Najściślej powiązane tematycznie z recenzowaną monografią są publikacje wyróżnione w czwartym nurcie badawczym, a dotyczące m. in. funkcji kar pieniężnych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, kar pieniężnych uregulowanych w ustawie Prawo pocztowe, czy kar pieniężnych w zamówieniach publicznych. Już na tym etapie badań, których zwieńczeniem jest monografia, Autor wykazał się dużą znajomością analizowanej problematyki, a wywody miały charakter pogłębiony.

Interesujące rozważania odnaleźć można także w publikacjach, zaliczonych przez Autora do ostatniego nurtu badań, a dotyczące rynku bankowego.

Sz szczególnie ciekawe, to te w których Habilitant omawia ewolucję polskiego

systemu nadzoru bankowego oraz zagadnienie informatyzacji rynku usług finansowych.

Na uwagę zasługuje współpraca Habilitanta z innymi ośrodkami akademickimi i towarzystwami naukowymi, która to współpraca zaowocowała współorganizowaniem konferencji i szkoleń. Podkreślenia wymaga wreszcie aktywność organizacyjna Pana Doktora na rzecz Uczelni. Habilitant jest członkiem Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego i jego Komisji ds. Budżetu i Finansów, Dyrektorem Centrum Analiz Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego, Prodziekanem ds. ewaluacji WPiA US i kierownikiem merytorycznego projektu „*Uniwersyteckie Centrum Wiedzy o Dostępności w Szczecinie*”, organizatorem wielu konferencji krajowych i międzynarodowych.

Aktywność organizacyjna Pana Doktora została dostrzeżona przez Władze Uczelni- Habilitant był czterokrotnie nagradzany przez Rektora US za swoją działalność na tym polu

III. Konkluzja

Uważam, że zarówno monografia pt.: „*Publicznoprawne kary pieniężne o charakterze prewencyjnym stanowiące źródło dochodów budżetu państwa*”, jak i pozostały dorobek naukowy Pana Doktora Wojciecha Bożka uzasadniają wnioski o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie prawo. Tym samym stwierdzam, że zostały spełnione warunki określone w art. 219 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742, t. j.) Wnoszę zatem o podjęcie dalszych kroków w celu nadania Panu dr Wojciechowi Bożkowi stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Mariusz Boguś - Półek